

Protokół przesłuchania świadka

Dnia 2. grudnia 1946 r. w.e. Wrocławiu

zw

Sędzia Sledczy I rejonu Sądu Okręgowego we Wrocławiu z siedzibą

w e Wrocławiu ~~XXXXXX~~ / ~~XXXXXX~~

w osobie Sędziego Sledczego L. Sołtysika

z udziałem Protokółanta J. Cyjaka

10-

w obecności stron nikt

0-

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka bez przysięgi 1)

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie i o treści art. 107 k.p.k. — oraz o znaczeniu przysięgi, ~~Sędzia Sledczy / oś / i / k /~~

10

r/

~~Ad / k / p / k /~~ k.p.k. poczem — 1) świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko Dr. Bolesław Olszewicz

Wiek Lat 53

Imiona rodziców Adolf i Maria

Miejsce zamieszkania Wrocław, XXXXXXXXXX

Zajęcie Prof. Uniwersytetu (Prof. Geografii historycznej U.Wr.)

Wyznanie ewangelickie

Karnałość nie karany

Stosunek do stron obcy, bez przeszkód 2)

Zgodnie z zapowiedzią przygotowałem dla wykorzystania w celach sądowych listę strat kultury polskiej za okres 1939/1945, dotyczącą jedynie obszaru byłego G.G. Do niniejszego protokołu dołącza trzy strony wyjaśnień oraz szczegółowy wykaz, obejmujący 88 stron "szzynopisu, opracowanego przeze mnie na podstawie posiadanej w "oi" archiwu" kartoteki.

Trzystronnicowe wyjaśnienie oraz załącznik z wykazem osób są sporządzone wele "ej najlepszej wiedzy z pełną świadomością, że "ateriał ten stanowi faktyczną prawdę i zawarte w ty "ateriale fakty stanowiły dla mnie podstawę dla pracy naukowej, "ającej się wydać drukier w dziele pod tytułem " Lista Strat Kultury Polskiej ".

1) Zbędne wyrazy druku należy przekreślić.
2) W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, (jakiej udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k.p.k.).

Załącznik, w formie 98- cedio stron maszynopisu podnoszę do
ważności zeznań sądowych.

P.o.t.z.

Bolesław Olszewicz

Równocześnie dołączam spis kosztów, i proszę o przyznanie - i
ich.

Sędzia przyjął do protokołu obrachunek kosztów, wyjaśnienia pod-
pisane przez Dr. Bolesława Olszewicza oraz załącznik, składający
się z 98- kart maszynopisu.-

Zakończono

[Signature]
Sędzia Sędzi

[Signature]
Protokółant

Biuro Ud
i Archiwizacji Dokumentów
Lepniania

Spis niniejszy obejmuje 1675 nazwisk wybitniejszych osób, których śmierć w latach 1939 - 1945 spowodowana została przez zbrodniczą politykę rządów okupacyjnych wobec ludności Rzeczypospolitej i to wyłącznie na terenie t.zw "Generalnej Guberni". Podane w nim zostały jedynie osoby, znane ze swej działalności społecznej na różnych odcinkach życia kulturalnego Polski, jest to więc tylko drobna część ogólnych strat osobowych przez nią poniesionych, nawet na ograniczonym jak wyżej terytorium. Figurują tu tylko osoby, które bądź na terenie t. zw. GG zginęły, bądź zostały z niego wywiezione do więzień i obozów na innym obszarze i tam zamordowane lub zamęczone. Spis jest więc ograniczony co do terytorium, czasu i przyczyn śmierci / nie obejmuje osób zmarłych śmiercią naturalną oraz poległych w Kampanii 1939 r/ Ma także - rzecz zrozumiała - ^{asterki} błędki, wynikające czasem z braku ścisłych wiadomości. Sporządzony został na podstawie mojej "Listy strat kultury polskiej 1939 - 1946", ogłoszonej na łamach "Tygodnika Powszechnego" ^{zad} w formie książkowej obszerniejszej, ogarniającej około 4300 nazwisk - obecnie w druku będącej.

W liście pomieszczonej na osoby zmarłe z bezpośredniej winy okupanta przypada 1387 osób, tj. 82 %, a mianowicie:

	<u>osób</u>	<u>%</u>
na zamordowanych przez okupanta i zależne od niego bandy	804	- 47.3
na zamęczonych w obozach i więzieniach	521	- 31.0
na zmarłych bezpośrednio po powrocie z więzień i obozów	42	- 2.5
na zmarłych śmiercią samobójczą /w obawie prześladowań, męk i tortur/	20	- 1.4

Podczas powstania warszawskiego zginęło 287 podanych poniżej osób /17.2 %/, w ^{innych} przypadkach wojennych / poza Kampanią 1939 r/ osób 11 /0.6 %/.

Podział osób podanych w spisie przedstawia się według zawodów jak następuje:

I. Profesorowie, docenci, siły pomocnicze naukowe szkół wyższych i instytutów naukowych .	249 - 15,0 %
II. Nauczycielstwo wszystkich stopni i działacze oświatowi.	224 - 13,5 %
III. Prawnicy /sądownictwo i adwokatura /.	178 - 11,0 %
IV. Literaci i dziennikarze.	161 - 10,0 %
V. Duchowieństwo świeckie i zakonne.	149 - 9,5 %
VI. Działacze społeczni.	117 - 7,1 %
VII. Technicy.	107 - 6,5 %
VIII. Działacze gospodarczy.	104 - 6,3 %
IX. Lekarze.	102 - 6,2 %
X. Artysci plastycy.	74 - 4,5 %
XI. Działacze polityczni.	51 - 3,1 %
XII. Artysci teatralni i filmowi.	39 - 2,4 %
XIII. Artysci muzycy.	35 - 2,0 %
XIV. Urzędnicy.	30 - 1,8 %
XV. Oficerowie.	14 - 0,8 %

Zwrócić należy uwagę na trudności wyodrębnienia ^{pewnych} ~~porząd~~ kategorii osób, które w granice rzeczy należą, czasem do dwóch kategorii /np.księża - profesorowie wydziałów teologicznych Uniwersytetów lub lekarze - profesorowie wydziału medycznego podani tylko w rubryce I /.

135-3

wniosek jaki bezpośrednio wysnuć można z powyższego - okupant, ^{dykt} ~~inny~~ do biologicznego wyniszczenia ludności Rzeczypospolitej w pierwszym rządzie celował w mózg Narodu polskiego.

B. Olsz

/-/ Dr. Bolesław Olszewicz
Profesor Uniwersytetu Wrocławskiego

Wrocław, dnia 28.XI.1946

/Wrocław 6, Potockiego 37 /

Załącznik - stron 88 -

Wobec wydania przez Profesora Bolesława Olszewicza "Listy strat kultury polskiej /1.9.1939 - 1.3.1946/" drukiem w wydawnictwie Arcta Warszawa, załącznika do niniejszego protokołu do akt sprawy nie włączono. Wydawnictwo "Lista strat" włączone zostało do materiałów w sprawie Bühlera.

Kraków, dnia 12 kwietnia 1948.

Biuro i Archiwizacja i Dokumentacja